

ANT
1782

2.

BX1758
.A5
1782
v.2
c.1

132592

1080046110

E#2-6#Hd

2

VENETIIS

IN VENETIA
MDCCLXXII

THEOLOGIA

MORALIS UNIVERSA

R. P. GABRIELIS ANTOINE

A REVERENDO PATRE

PHILIPPO DE CARBONEANO

PRIDEM NOTIS, ET APPENDICIBUS AD USUM MISSIONARIORUM
POTISSIME AD SACROS CHRISTIANORUM RITUS, ET ECCLESIE ORIENTALIS
DISCIPLINAM SPECTANTIBUS AMPLIFICATA,

*Dein novis accessionibus ex geminis scholarum & Ecclesie Doctoribus S. THOMA
AQUINATE & S. BONAVENTURA CARD. depromptis ad PAROCHOS,
CONFESSARIOS, praesertim vero ad STUDIOSAM JUVENTUTEM
informandam aucta, & illustrata*

A R. P. BONAVENT. STAIDEL M. C.

ACCEDUNT

TRIA OPUSCULA EX AUREO MELCHIORIS CANI DE LOCIS THEOLOGICIS LIBRO
DESUMPTA, ET DISCEPTATIO PROOEMIALIS DE LEGE DIVINA.

EDITIO X. ABSOLUTISSIMA

A JO. DOMINICO MANSI

ARCHIEPISCOPO LUCENSI

MEDULLITUS INSPECTA, PER MULTIS ALIIS ADDITIONIBUS EX OPERIBUS
BENEDICTI XIV. ET CLEMENTIS XIII. & XIV.

*Litteris apostolicis excerptis locupletata, correcta, nonnullis figuris aeneis
in fronte quorundam Tractatum ornata,*

ET IN SEX TOMOS DISTRIBUTA.

TOMI SECUNDI PARS PRIMA.

VENETIIS MDCCLXXXII.

APUD ANTONIUM ZATTA

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

UNIVERSIDAD AUTONOMA DE NUEVO LEON
CAPILLA ALFONSO DE BOURBON UNIVERSITARIA
19/1/83 MICROFILMADO 2-23

46175

1782

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

Vendo veduto per la Fede di Revisione, ed Approvazione del P. F. Filippo Rosa Lanzi, Inquisitor Generale del Santo Officio di Venezia nel Libro intitolato: *Theologia Moralis uniuersa a R. P. Paulo Gabriele Antoine primum concinnata &c.*, non v'esser eos' alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per attestato del Segretario nostro niente contro Principi, e buoni costumi; concediamo Licenza ad Antonio Zatta Stampator di Venezia che possi essere stampato, osservando gli ordini in materia di Stampe, e presentando le solite Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Data li 4. Novembre 1768.

(ANGELO CONTARINI PROC. RIFORM.
(ALVISE VALLARESSO RIFORM.
(FRANCESCO MOROSINI 2. CAV. PROC. RIFORM.

Registrato in Libro a carte 364. al Num. 2691.

Registrato al Magistrato della Bestemmia in libro a carte 5.

Dauidde Marchesini Segretario.

Andrea Grattavol Segretario.

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

Concediamo Licenza ad Antonio Zatta Stampator di Venezia di poter ristampare il Libro intitolato: *Theologia Moralis Uniuersa P. Gabrielis Antoine &c.*, a P. Dominico Mans Archiepisc. Lucens Medullitus inspecta &c., osservando gli ordini soliti in materia di Stampe, e presentando le Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Data li 27. Ottobre 1774.

REA QUERINI RIFO RM.

(GIROLAMO GRIMANI RIFORM.

(SEBASTIAN FOSCARINI CAV. RIFORM.

Registrato in Libro a Carte 171. al Num. 142.

Dauidde Marchesini Segretario.

I N D E X

III

TOMI SECUNDI PARS PRIMA.

TRACTATUS		PARS II. De Spe.	30
		<i>Actus Spei.</i>	31
De Virtutibus Theologicis. Pag. 1		PARS III. De Charitate.	ibid.
		CAP. I. De natura Charitatis.	ibid.
PARS I. DE Fide.		CAP. II. De præcepto Charitatis.	33
CAP. I. DE natura & necessitate Fidei.		ART. I. De præcepto Charitatis erga Deum.	ibid.
<i>Actus Fidei.</i>		ibid.	
CAP. III. (pro II.) De actu externo, seu confessione Fidei.		<i>Actus Charitatis.</i>	36
		ART. II. De præcepto Charitatis erga proximum.	ibid.
		CAP. III. De Ordine Charitatis.	40
		CAP. IV. De Elemosyna.	42
		CAP. V. De Correctione fraterna.	45
		CAP. VI. De peccatis Charitati specialiter oppositis.	47
Ad usum Missionariorum.		§. I. De odio Dei & proximi.	ibid.
CAP. III. De Peccatis Fidei oppositis.		§. II. De discordia, contentione, schismate, rixa, & seditione.	49
		§. III. De Bello.	50
		§. IV. De Scandalo.	51

APPENDIX.

TRACTATUS		De Virtute Religionis.	
CAP. I. DE Adoratione, Oratione, & Speciatim de libris canonicis.			56
Appendix compendiarie ex Operibus Benedicti XIV. quoad horas Canonicas.			63
CAP. II. De observantia Festorum.			66
CAP. III. De voto.			72
CAP. IV. De Juramento.			80
CAP. V. De Vitiis & peccatis Religionis oppositis.			88
ART. I. De Superstitione, & ejus Speciebus.			89
ART. II. De Irreligiositate.			92
Regole per li Fratelli Correttori delle Bestemmie.			94
Ricordo da distribuirsi in tutte le Botteghe e Cafe.			96
ART. III. De Simonia.			96

APPENDIX.

De communicatione in divinis cum Hæreticis, & Schismaticis.			28
Ad majorem vero Instructionem addere placuit integram nonnullorum dubiorum solutionem, qua proliit ex Supr. Inquisitione die 10. Maji 1673. quæque ita se habet.			29

TRA-

TRACTATUS

De Virtutibus moralibus, & Vitiis eis oppositis.

- CAP. I. DE Prudentia, & Vitiis ei oppositis. 110
 CAP. II. De Fortitudine, & Virtutibus ei annexis, ac Vitiis oppositis. 111
 CAP. III. De Temperantia, & Virtutibus ei annexis. 113

APPENDIX.

De jejunio Ecclesiastico. 116

APPENDIX.

- Ad usum Missionariorum. 120
 De Orientalis Ecclesiasticae Jejunium disciplina. ibid.
 CAP. IV. De Virtutibus Iustitia annexis. 123

TRACTATUS

De Iustitia, & Jure, Injustitia, & Restitutione.

- PARS I. DE Iustitia, & Jure. 126
 CAP. I. De Iustitia. ibid.
 CAP. II. De Jure. 127
 §. I. De Dominio. ibid.
 §. II. De praescriptione. 131
 §. III. De usu, usufructu, & servitute. 133
 §. IV. De Possessione. 134

PARS II. De injuriis, & necessaria restitutione in genere. 135

CAP. I. De Injuria seu injustitia in generalibus. ibid.

CAP. II. De natura & necessitate restitutionis. ibid.

CAP. III. De radice obligationis restitutionis. 136

CAP. IV. De Cooperantibus ad damnum. 147

§. I. De Mandante. 150

§. II. De Consulente. 151

§. III. De Consente. ibid.

§. IV. De pignore, seu aduttore, & latatore. 152

§. V. De Receptatore. ibid.

§. VI. De Participante. ibid.

§. VII. De Causa negativa. ibid.

CAP. V. De circumstantiis restitutionis, & ordine in eo servando. 153

CAP. VI. De causis excusantibus a restitutione vel ejus dilatione. 156

PARS III. De injuriis in particulari, & necessaria restitutione. 160

CAP. I. De injuriis & damnis in bonis spiritualibus, & necessaria restitutione. ib.

CAP. II. De Injuriis in corpus proximi per homicidium & mutilationem, & necessaria restitutione. 161

CAP. III. De injuriis in corpus proximi per stuprum & adulterium, & de necessaria restitutione. 171

CAP. IV. De injuriis contra famam & honorem per judicium temerarium, detractionem, calumniam, & contumeliam, & de necessaria restitutione ec. 175

CAP. V. De Injuriis in bonis qua dicuntur fortunae, & necessaria restitutione. 187

TRA.

TRACTATUS
DE VIRTUTIBUS THEOLOGICIS.

Nota 1.

irtus generatim recte definitur habitus habitans vel inclinans ad rectam operationem; & consequenter periciens ac recte disponens subiectum, cui inest. Unde ex S. August. lib. 3. qu. 41. Virtus est animi habitus naturae modo atque rationi consentaneus.

Virtutes dividuntur. 1. In intellectuales, quae in-

tellectum habitum reddunt seu inclinant ad actum verum; & in virtutes voluntarias, quae voluntatem habitum reddunt, vel inclinant ad actum honestum. 2. In theologicas, & morales. Virtutes theologicae, de quibus hic agitur, sunt tres, quae habent Deum pro objecto materiali immediato scilicet primario, & aliquam ejus perfectionem pro formali, sui motivo scilicet principali. Tres sunt, nempe Fides, Spes, & Caritas. De Virtutibus Moralibus suo loco (1).

Nota

(1) Omnium generatim Virtutum, videlicet quae Theologicarum, quae Moralium finem, necessitatem, usum haec praecleara doctrina pandit D. Bonav. (in 3. sent. dist. 35. art. 1. q. 1.) Generalis necessitas virtutum est ad reflicandam potentiam animae contra obliquitatem, & ad vigorandum contra difficultatem: virtus enim facit potentiam rectam, & vigorosam. Et quoniam convenit hominem ordinari ad Deum, proximum, & se ipsum, & in his eisdem potest obliquari, & impediri, sive retardari: hinc est, quod non solum indiget habitibus ipsium vigorantibus, & reflicantibus, prout directe tendit in Deum, cujusmodi sunt habitus virtutum theologicarum, sed etiam habitibus indiget ipsam regulantibus, & reflicantibus, prout ordinatur ad se ipsum, & ad proximum, & tales sunt habitus virtutum cardinalium. Unde sicut praeter praeccepta prima tabulae, quae directe ordinant in Deum, oportuum fuit ponere praeccepta secunda tabulae, quae ordinant ad proximum; sic etiam in habitibus est intelligendum. Et

Antoine Theol. Moral. T. II. P. I.

propterea, praeter habitus virtutum theologicarum, necessarium est ad salutem ponere habitus virtutum cardinalium. Itaque merito ab his scriptis (Compend. Theol. Verit. lib. 5. c. 8.) Sicut in cithara, si defuerit una chorda, non erit harmonia perfecta: ita nec in anima erit spiritualis melodia, nisi adint omnes virtutes. Porro de utriusque classis virtutibus maxima cum laude, summoque Christianae Reipublicae emolumento scriptis Angelicus Doctor in ea Theologica Summa parte, quae dicitur secunda secunda, ab initio ad finem usque, quae de Spir. Creaturis inscribuntur. Multa pariter de Virtutibus, tum Theologicis, tum Moralibus, sapientissime evadit Bened. XII. variis in locis Operibus de Beatiss. Serv. Dei, (praesertim lib. 3. c. 23. & 24.) quae magna ex parte sunt derivata ex prelaudato distissimo Testamento Angelico. Eum ipsum in finem consulenda, ac secundo perlustranda optima Commentaria

A

ria